

приятели, не е ималъ нищо друго, бѣше принуденъ да приеме цензорството, за да прѣхрани себе и фамилията си.

Трѣбвало би да напълня цѣли страници ако би искалъ да цитирамъ всичкитѣ исторически и филологически статии и съчинения, които излѣзоха изъ перото на Шафарика; за да не бѣда дълтъ, ще се огранича само на нѣкои по любопитни подробности. Като пандантъ къмъ «Slovanské starožitnosti» (1842), може да се счита съчинението «Slovanský národopis» малка (190 стр.), но спорѣдъ Юнгмана, „златна книжка, която всѣки Славянинъ би трѣбвало да я има при себе и да я пази въ памѣтѣта си.“ То бѣше една статистика на всичкитѣ славянски народи, черпана отъ най вѣрнитѣ източници, придружена съ етнографическа славянска карта.

Азъ тукъ припомнямъ си единъ епизодъ отъ своя животъ. Бѣхъ ученикъ отъ V. или VI-й гимн. классъ, когато ми се падна да четя Slovanský národopis. Никога нѣма да забравя поразителното впечатление, което „златната книжка“ направи на мене и на нѣкои отъ другаритѣ ми. Боже мой: 80 милионовъ народъ! И глеjte картата, глеjte съ червена, ако добръ помня, боя означенитѣ жилища на Славянитѣ: повече отъ половина на цѣла Европа! Колко не се въсхищавахме ние тогава! Въ какъвъ блѣсъкъ не ни се прѣдставяваше славянското бѣдущее! Отъ тогава изминаха се четирисетъ години: гдѣ сме, какво правимъ, съразмѣрно съ милионитѣ на Славянитѣ и съ огромното пространство, което засѣляваме? Ахъ, въ тѣзи милиони, въ тѣзи маси нѣма сила, защото нѣма съгласие, нѣма общъ идеалъ, за жалость, нѣма ги още...

Шафарикъ още въ началото на 1836-а год. бѣше каненъ чрѣзъ куратора графа Строганова за профессоръ по славянската филология на московския университетъ; подобно прѣдложение бѣше му направено (1840) даже отъ пруското правителство, което искаше да учрѣди катедра за славянската филология на берлинския университетъ. Пруското правителство за да може да украси университета си съ славния Шафарикъ, остави му самъ да установи, каквито поиска, условия. Обаче Шафарикъ отклони и двѣтъ, за него и тъй честити и материално тъй полезни прѣдложения. Той се е считалъ нравствено задълженъ спрѣмо приятелитѣ си, които го поддържаха; неговата единствена тиха амбиция бѣше, да стане профессоръ по славянската филология на пражския университетъ. Той самъ изработи проектъ за учрѣждение такава катедра и го поднесе на правителството